

Tervise
Arengu
Instituut

Uimastite tarvitamise mustrid Eestis

Mikk Oja
uimastite ja sõltuvuse keskus
vanemspetsialist

14.11.2023

Tervise
Arengu
Instituut

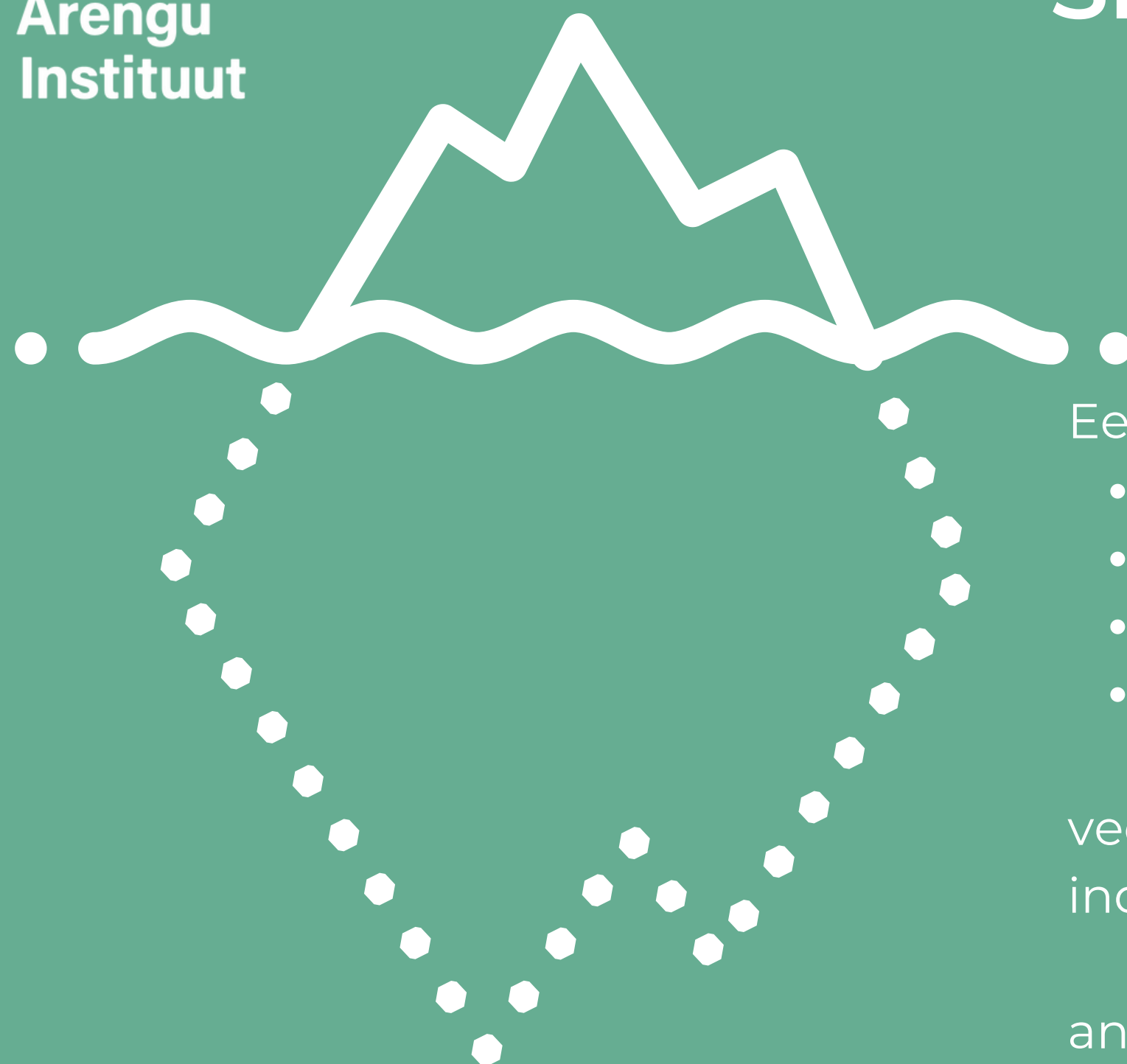
Sissejuhatus

Tervise
Arengu
Instituut

Sissejuhatus

Eeldused uuringus osalemiseks:

- vähemalt 18-aastane
- eesti või vene keelt kõnelev
- viimase 12 kuu jooksul uimasteid tarvitanud
- tarvitanud harvem kui neljal päeval nädalas

veebiküsitlus - 1565 vastajat

individuaalintervjuud - 35 vastajat

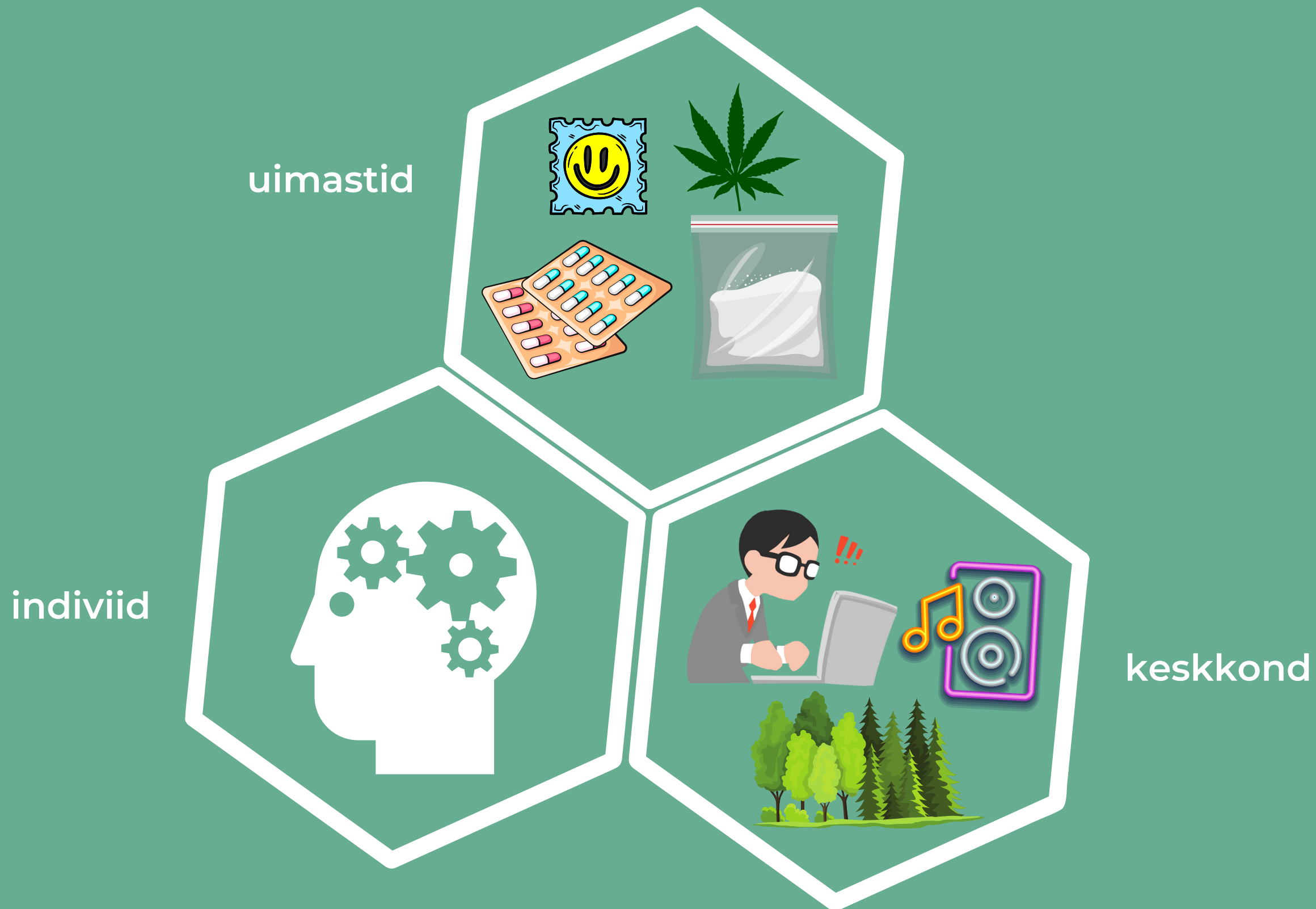
andmed koguti 2021. aastal

Eesmärk oli välja selgitada peamised uimastite tarvitamist mõjutavad tegurid, mille põhjal eristada erinevaid võimalikke sihtrühmi koos neile omaste tarvitamismustritega.

Tervise
Arengu
Instituut

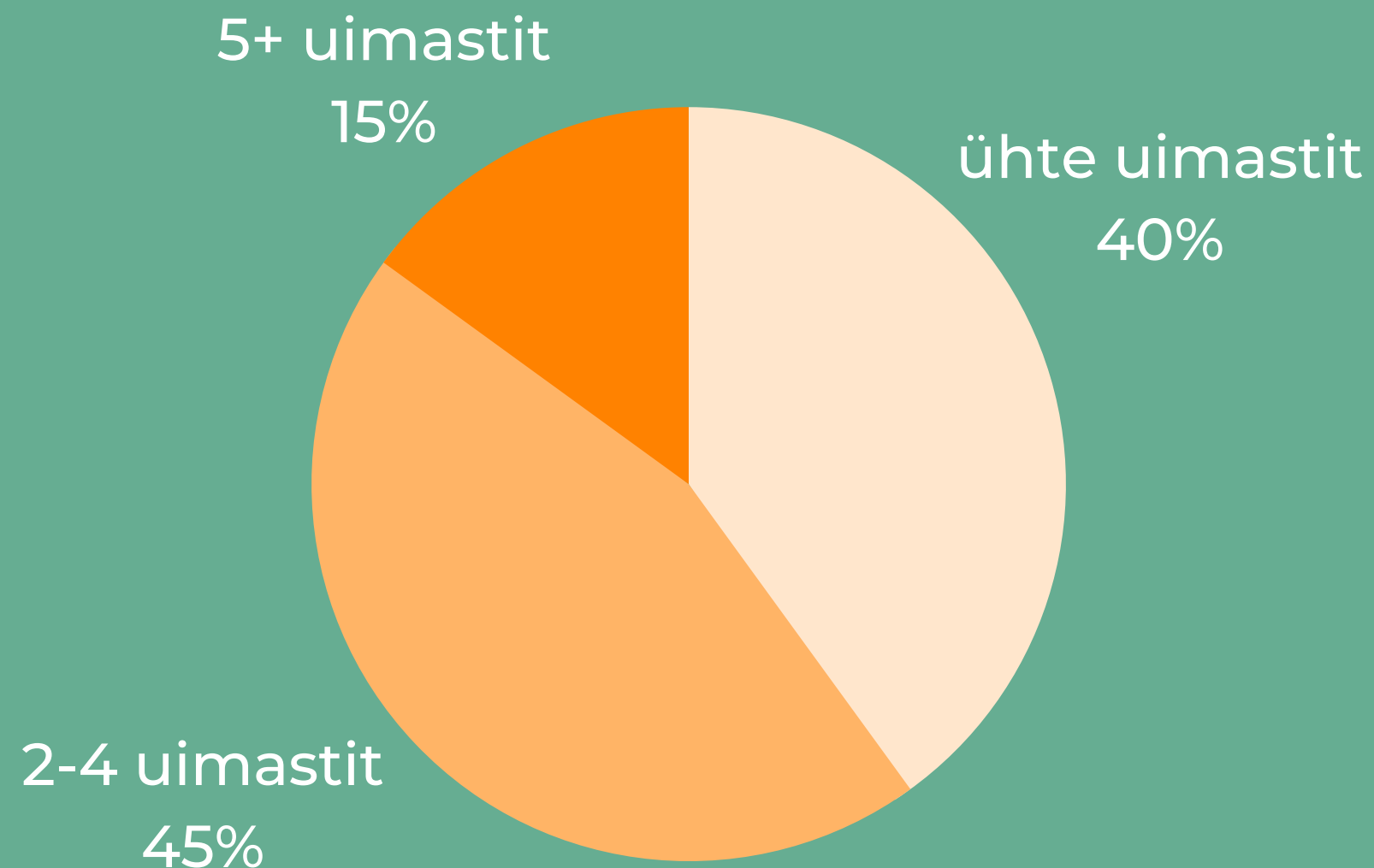
Uuringu ülesehitus

Uimastitega seotud tegurid

Keskmiselt tarvitas üks vastaja 2,58 uimastit

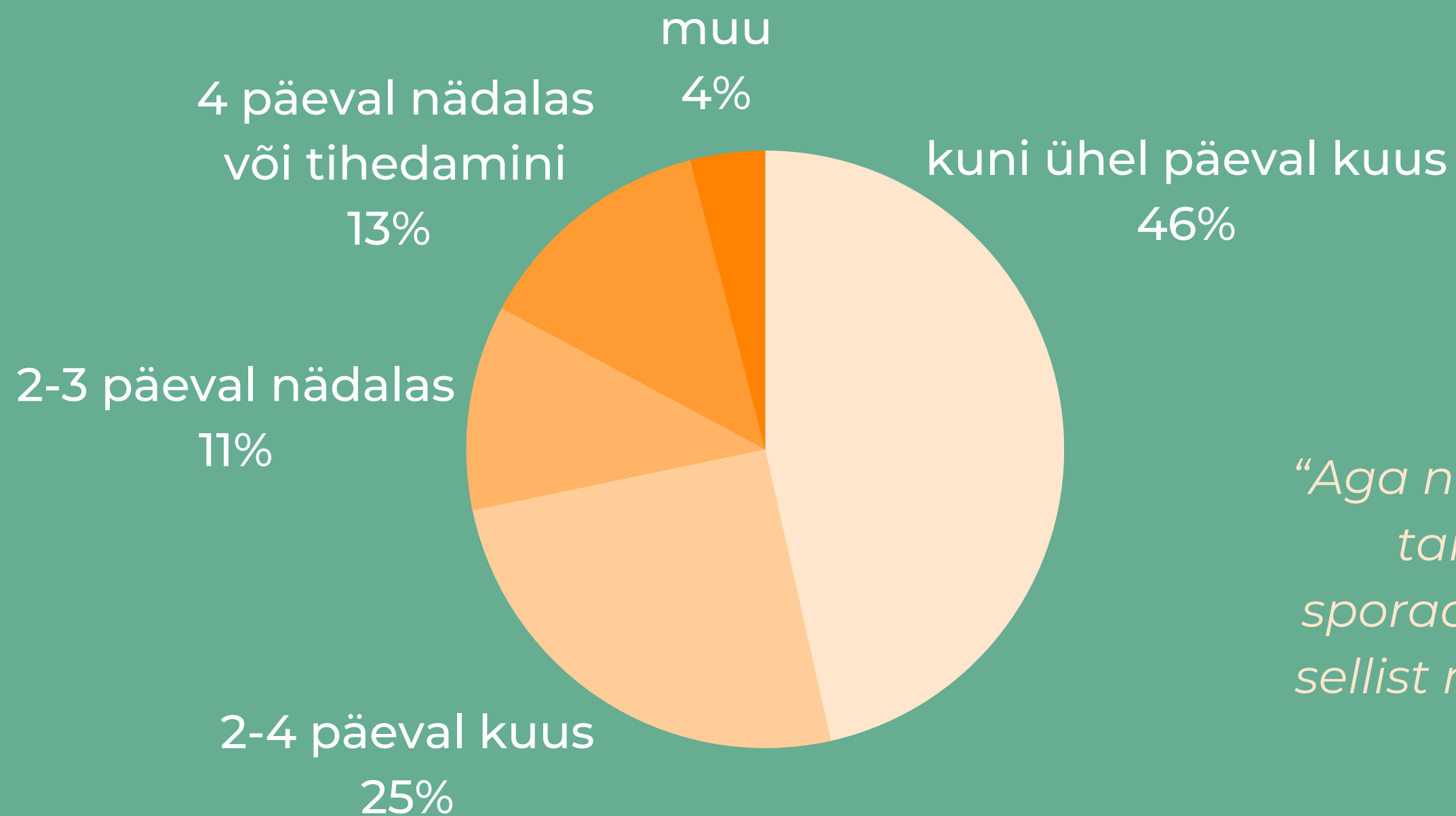

Peamiselt tarvitatakse mitut uimastit?

“Samal ajal on ka mul sõpru, kes suitsetavad ainult kanepit. Muid aineid ei tarvita, ka alkoholi mitte. Ja kasutavad seda kui ravimit, et see aitab erinevate probleemide vastu glaukoom, keskendumisraskused, ärevus, erinevad valud, erinevad muud füüsilised tervisehädad.”

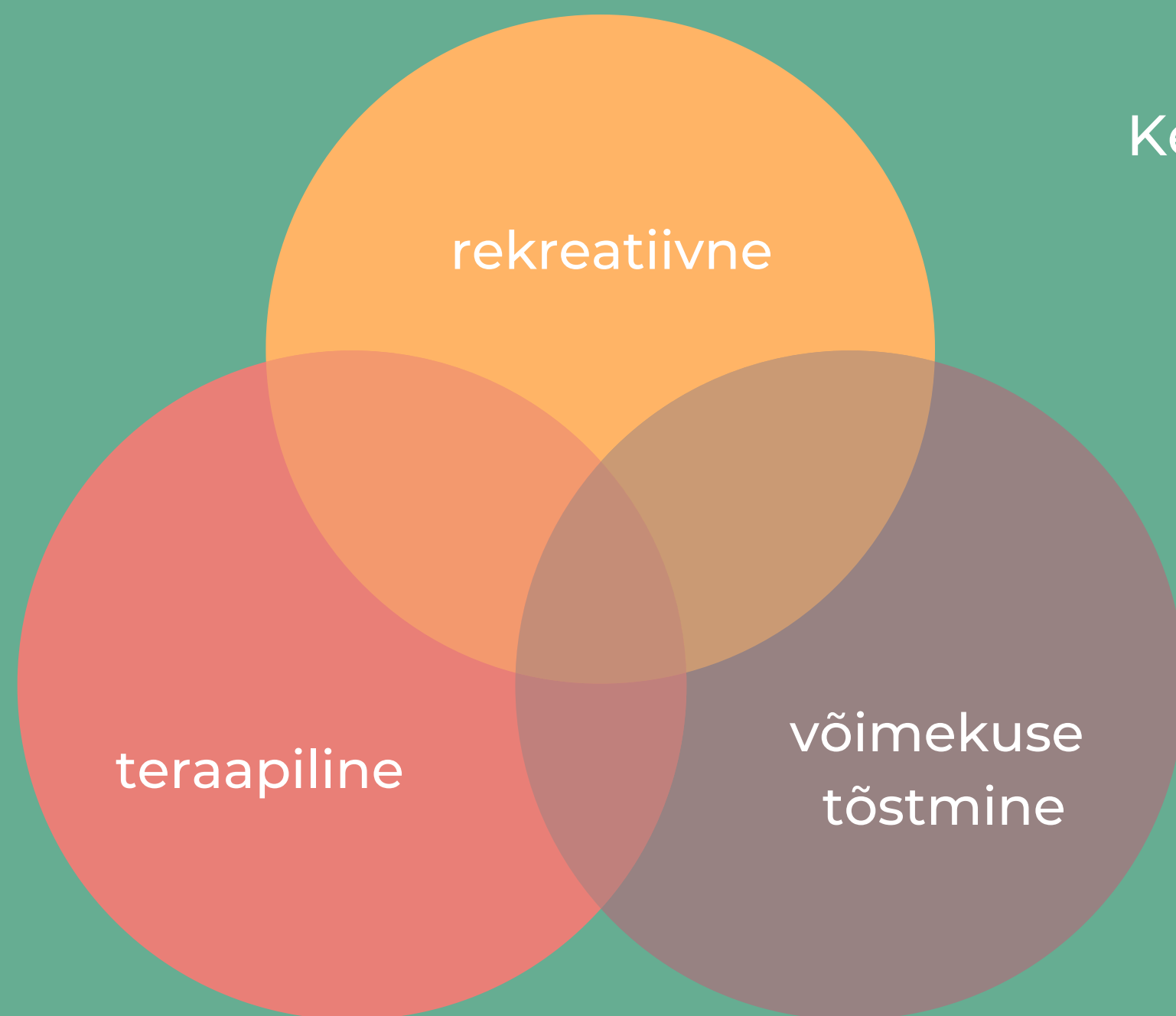
Uimastitega seotud tegurid

“Aga noh, mul on küll olnud tunne, et see – see tarvitamine on olnud nii juhuslik ja nii sporaadiline, et ja, et ei ole nagu mingisugust sellist mustrit olnud, et ma tunneksin puudust mingisugusest aimest, on ju.”

Indiviidiga seotud tegurid

Uimastite tarvitamise põhjused

Keskmiselt valiti 5,3 põhjust uimastite tarvitamiseks
Ainult ühe põhjuse valis 12% vastajatest

“See võimaldab sul just nimelt mitte magada, vaid keskenduda mingile ülesandele, mingile tegevusele. Mitte tõmmata ennast umbe ja minna sõpradega linna peale hängima, nagu see kahjuks paljude puhul on. Ma nägin asja kasulikku külge.”

Tervise
Arengu
Instituut

Keskkondlikud tegurid

75% tarvitasid uimasteid ainult vabal ajal
61% jaoks oli see sotsiaalne tegevus

“Ma ei ole vist kordagi elus teinud mitte ühtegi narkootilist ainet sellisel olekul, kus ma näiteks üksinda kodus või et ma nüüd mängin arvutimänge ja ma võtan seda või et ma vaatan filmi ja ma tahan lihtsalt lõõgastuda.”

Üksi tarvitamine seostus kogenumate tarvitajatega,
kuid vahel ka probleemidega

“Mind paneb see kõik mõtlema iseenda, elu üle, filosofoerima. Mulle lihtsalt meeldib sellise asja puhul iseendaga üksi olla.”

Tervise
Arengu
Instituut

Mõned järeldused...

Tarvitamismustrite eristamine eeldab inimese ja kontekstiga arvestamist

Sekkumiste väljatöötamisel peab arvestama sihtrühmade vajadustega

Sihtrühmade mõistmine saab toimuda ainult dialoogi kaudu

“Mõnes kohas on nagu veits see tunne, et nagu kogu selle artikli mõte on öelda, et ära proovi, vaata, mis ei ole nagu tegelt üldse kasulik artikkel, kui inimesel juba on huvi selle proovimise vastu. Minu arust see tekitab nagu just rohkem huvi.”

Tervise
Arengu
Instituut

Aitäh!

